

ОБЩИНА НИКОЛАЕВО
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА

КРАТКОСРОЧНА ПРОГРАМА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ
ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯТА ОТ
ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И БИОГОРИВА
2013 Г. – 2015 Г.

1. Общи положения

Документът е разработен в съответствие с Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ), чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ),

Оптималното използване на енергийните ресурси, предоставени от ВЕИ, е средство за достигане на устойчиво енергийно развитие и минимизиране на вредните въздействия върху околната среда от дейностите в енергийния сектор. Произведената енергия от ВЕИ е важен показател за конкурентно способността и енергийната независимост на националната икономика. Делът на ВЕИ в енергийния баланс на България е значително по-малък от средния за страните от ЕС.

2. Цел на програмата

Общинската Програма е съобразена с развитието на Югоизточен район за планиране, особеностите и потенциала на община Николаево насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива.

2.1. Основни цели

2.1.1. Насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, подобряване на средата за живот и труд.

2.1.2. Създаване на условия за активизиране на икономическия живот в общината при спазване на установените норми за вредни вещества в атмосферата.

2.2. Подцели:

2.2.1. Намаляване разходите за енергия в обекти и сгради, финансирани от общинския бюджет чрез:

2.2.1.1. Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;

2.2.1.2 Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.

2.2.2. Подобряване качеството на осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и други.

2.2.3. Повишаване нивото на:

2.2.3.1. Информираност, култура и знания на ръководния персонал на общинските обекти, експерти и специалисти на общинската

3. Приложими нормативни актове.

- 3.1. Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ);
- 3.2. Закон за енергетиката (ЗЕ);
- 3.3. Закон за устройство на територията (ЗУТ);
- 3.4. Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- 3.5. Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);
- 3.6. Закон за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ);
- 3.7. Закон за горите;
- 3.8. Закон за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- 3.9. Закон за водите;
- 3.10. Закон за рибарство и аквакултурите;
- 3.11. Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (ЗУТ);
- 3.12. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ЗООС);
- 3.13. Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ЗООС);
- 3.14. Наредба № 6 от 09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителната електрически мрежи (ЗЕ);
- 3.15. Наредба № 3 от 31.07.2003 г. за актовете и протоколите по време на строителството (ЗУТ).

4. Общинска политика за насърчаване и устойчиво използване на ВЕИ

Общинската политика за насърчаване и устойчиво използване на местният ресурс от ВЕИ е важен инструмент за осъществяване на националната политика и стратегия за развитие на енергийният сектор, за реализиране на поетите от страната ни ангажименти в областта на опазване на околната среда и за осъществяване на местно устойчиво развитие.

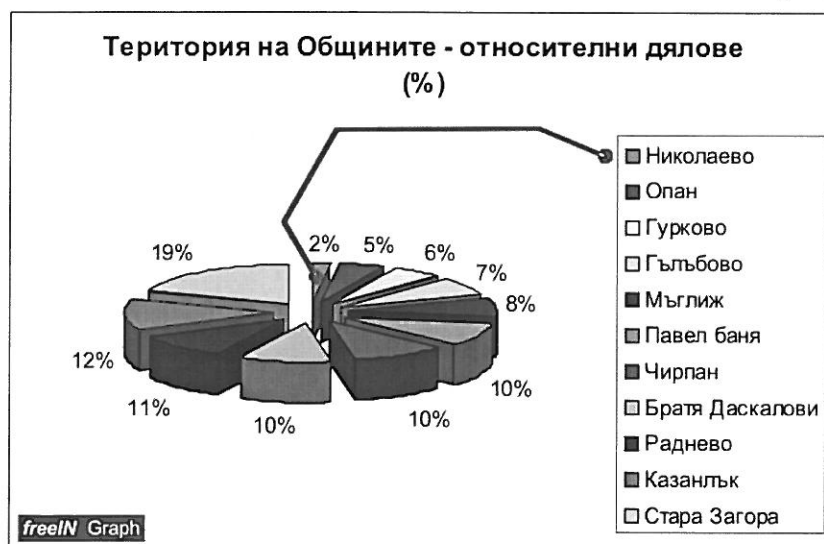
Общинската програма за насърчаване на използването на ВЕИ е израз на политиката за устойчиво развитие на община Николаево.

5. Обща характеристика на община Николаево

Община Николаево е разположена в централната част на Република България, в източния край на Розовата долина, между Стара планина и Средна гора, по поречието на река Тунджа. Включена е в териториалните граници на област с административен център Стара Загора. Територията ѝ заема площ от 96.5 км² или 1.87 % от територията на област Стара Загора. Тя е най-малката и най-младата от общините в областта.

Общинският център - гр. Николаево е разположен до важни транспортни артерии: автомагистрала София - Бургас, магистрален път Русе – Свиленград през “Прохода на Републиката” и задбалканската ж.п.линия. Това е предпоставка за развитието на потенциала на общината като транспортно-комуникационен център и представянето ѝ като привлекателно място за външни инвестиции.

Графика 1

Община Николаево граничи с три общини, както следва: на север и изток с община Гурково, на запад с община Мъглиж и на юг с община Стара Загора.

към 15.07.2016г е
 Население
 общо 5198 души
 Николаевци - 3274 #.

Местоположение на община Николаево, област

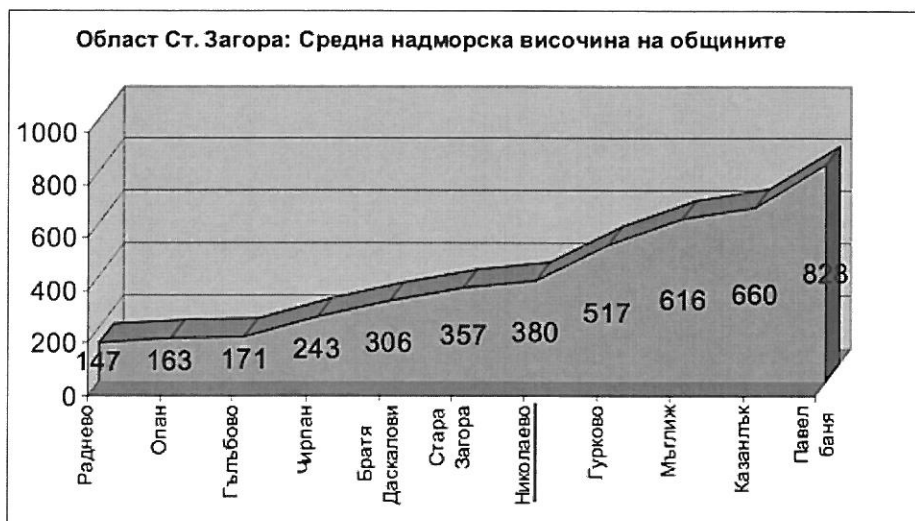
Населението на Община Николаево към 04.02.2013 г. възлиза на 5081 жители, от тях 3202 живеят в град Николаево.

5.1.Климат

Община Николаево попада в преходно-континенталната климатична област. Климатът е повлиян от разположението ѝ между двете планински вериги на север – Стара планина и на юг – Средна гора. Ограниченото влияние на северните въздушни маси е предпоставка за сравнително меката зима и лято без големи горещини. Валежите са около средните за страната.

Релефът на територията на община Николаево е разнообразен – равнинен, хълмист и включващ част от Сърнена Средна гора. Средната надморска височина е 380 м.

Графика 2

Зимата е сравнително мека, снежната покривка е сравнително неустойчива, като продължителността ѝ се увеличава в северна посока и е най-дълга по планинските склонове. Първите снеговалежи започват обикновено към 1 декември, а последните са през март. Средната продължителност на снежната покривка е средно 90 дни. Средната височина на снежната покривка през месец януари, когато е най-дебела е 29,3 см. Климатът е подходящ за развитие на земеделието и отглеждане на трайни насаждения, зърнени и технически култури. Основни земеделски култури, от които по-значителните и с традиции са пшеница, слънчоглед, царевица и др. Отглеждат се също зеленчуци - домати, пипер и др.

През летните месеци се наблюдават значителни засушавания. Като цяло средногодишните количества валежи са достатъчни за пасищата и другата естествена тревна растителност, но са в недостиг за селското стопанство. Наличието на високи оградни планини възпрепятства преноса на студени въздушни маси от север, ето защо районът се характеризира със слаби ветрове, неоказващи влияние върху селското стопанство в района.

През пролетта и лятото са редки случаите на градушки, които нанасят значителни поражения на селскостопанските култури.

Вятърът е от особено голямо значение за естественото пречистване на въздуха и разсейването на локалните приземни концентрации на вредности на по-голяма площ и намаляването на техните стойности до допустимите.

От основните му характеристики - посока и скорост, зависят посоките и разстоянията до които достигат със съответната концентрация праховите и газови вредности.

Като метеорологично явление мъглата е участващ елемент, формиращ климата в даден район. Мъглите благоприятствуват за повишаване нивото на замърсителите във въздуха с прах, сажди от изгарянето на течни и твърди горива и други горими продукти. Разсейването на мъглите става с повишаването на температурата през деня, появяването на вятър, разрушаването на температурната инверсия.

През летните месеци мъгли не падат, защото не става интензивно охлаждане на въздушните маси.

Общината се характеризира с много богато разнообразие от растителни видове.

Като цяло преобладава широколистната растителност, представена от дъб, ясен, габър, липа, акация, орех и др. с малки изключения на иглолистни масиви предимно от чер бор и частично от смърч.

От храстите най-важни представители са: смрадлика, глог, шипка, бъз, трънка, дрян, леска и др.

Животинският свят е твърде разнообразен. Унищожаването на горите е причинило изчезването или съвсем ограничено запазване на редица горски обитатели като сърни, дива свиня, благороден елен, лисици, чакали, вълци, язовци, катерици и др., голямо разпространение имат гризачите – зайци, мишки, лалугери и др., а от влечугите – гущер, смок, пепелянка, усойница и др.

Птичият свят показва голямо разнообразие. Разпространени са черни и сиви врани, гарги, дива патица, зеленоглава патица, белочела и сива гъска, кадънки, полски чучулиги, синигери, поен дрозд, славей, пъстър кълвач и др.

5.2. Почви

Почвите в района са разнообразни. Превес имат кафявите горски почви.

Кафявите горски почви са представени от три подтипа: кафява горска тъмна 1,9%, кафява горска светла - 4,1% и кафява горска преходна – 42,2%.

Кафявите горски почви са сравнително богати, със запазено почвено плодородие (изключение са кафявите горски светли). На отделни места в резултат на унищожената на стръмните склонове дървесна растителност, част от тези почви са ерозирани и са загубили частично или цялостно дървопроизводителните си възможности.

Кафявите горски тъмни почви заемат северните изложения и се отличават с мощен почвен профил. Хумусно - акумулативният хоризонт е до 30 см, с тъмен цвят.

Кафявите горски светли почви заемат южните изложения и се отличават със значително по-малка мощност. Хумусно-акумулативният хоризонт обикновено е в рамките на 5-10 см, слабо запасени с хумус и общ азот.

Кафявите горски преходни почви заемат междинно положение и са най-разпространени. Добре запасени са с хумус и общ азот. По механичен състав кафявите горски почви са от глинесто-песъчливи до средно песъчливо-глинести. Имат от силно кисела до слабо кисела реакция.

Почвите в района са подходящи за отглеждане на трайни насаждения, етерично. маслени и технически култури, както и някои видове зеленчуци.

В общината няма промишлени замърсители и обработваемата земя е с високо качество на почвата.

5.3. Селско стопанство

Община Николаево е типична селска община със силна земеделска традиция. В структурата на обработваемите земи, нивите заемат най – голям дял.

Основните растениевъдни култури са зърнените. Отглеждат се пшеница, третикале, ечемик, по-слабо застъпени са царевицата, слънчогледа и бобовите култури.

Общината е типичен селскостопански район. През последните години нараства делът на арендаторите занимаващи се със земеделие.

Структуроопределящ отрасъл на територията на община Николаево е селското стопанство, което е традиционен отрасъл за общината, осигуряващ поминъка на значителна част от населението. Поради малкия брой работещи промишлени предприятия на територията на общината, голяма част от населението, предимно в селата, е ангажирана в производството на селскостопанска продукция.

Жителите на общината се занимават със земеделие и животновъдство предимно за собствена консумация и за подпомагане на семейния бюджет.

Голямата раздробеност и неразвития пазар на земята затрудняват създаването на големи масиви, позволяващи използването на нови технологии и високопроизводителна техника в земеделието.

Формата на собственост в селското стопанство е частна като част от земеделските стопани са сдружени в кооперации. На територията на общината работят 2 земеделски кооперации и 3-ма по-големи арендатори.

Голяма част от поливните площи по поречието на река Тунджа са запазени поради възможността да се напояват по гравитачен път. Разположението на обработваемите земи в тази част на общината благоприятства увеличаване напояването чрез възстановяване на бентове и канали, по които водата достига без използване на скъпи помпени и други съоръжения.

В общината земеделието е водещ отрасъл в селското стопанство.

От зърнено-житните и фуражни култури най-често отглеждана е пшеницата, следвана от слънчогледа и ечемика. Наблюдава се тенденция към намаляване на засяваните площи и повишаване интереса към отглеждане на етерично - маслените култури. Най-разпространена сред тях е маслодайната роза, следвана от лавандулата. Отглеждането на тези култури е и едно от най-перспективните направления в селското стопанство на общината.

Ето защо към него проявяват траен интерес не само кооперациите, но и частни стопани и арендатори.

Отглеждането на трайни насаждения, зърнено - житни и фуражни култури, както и на някои технически култури е благоприятствано от почвено - климатичните условия в района. Типичните за цялата Казанлъшка долина етерично - маслени култури виреят добре.

Земеделските територии към началото на 2012 г. са 44220 дка, от които **обработваеми земи** - 36003 дка.

5.4.Транспортна инфраструктура

Разположението на два от основните за страната автомобилни пътища в посока изток-запад / главен път I-6 Кюстендил-София-Карлово-Бургас/ и север – юг /Европейски транспортен коридор № 9 от Европа през Дунав до Бяло море/ и успоредно преминаващите железопътни линии е определящо по отношение формирането на селищната система и транспортната мрежа на общината.

Републиканските пътища – I, III клас обхващат 515 дка. от територията на общината, а четвъртокласните, местни и ведомствени – 80,8.

Пътищата от републиканската пътна мрежа, преминаващи през или в непосредствена близост до общинските територии (международен транспортен коридор № 9 преминава на 2 км. от общината през прохода Хаинбоаз/ са в относително добро състояние и отговарят на националните ни стандарти. Четвъртокласната пътна мрежа и местните пътища, обаче са в изключително лошо състояние, което не само затруднява обслужването на бизнеса и гражданите, но и представлява пряка опасност за сигурността на движението.

Отчитайки значението на преминаващите през общините Казанлък, Мъглиж, Гурково и Николаево, следва да се анализират възможностите за съвместна работа по изграждане на крайпътни зони за бизнес и обслужване на потока на автомобили и пътници, преминаващи по споменатите главни пътища.

През територията на община Николаево преминава част от главната железопътни линия София – Казанлък – Карнобат – Варна. ЖП линиите заемат площ от 113 дка от общата площ на общината. ЖП гара Николаево обслужва всички селища на общината.

Общинският център - гр. Николаево е разположен до важни транспортни артерии: автомагистрала София - Бургас, магистрален път Русе – Свиленград през “Прохода на Републиката” и задбалканската ж.п.линия. Това е предпоставка за развитието на потенциала на общината като транспортно-комуникационен център и представянето ѝ като привлекателно място за външни инвестиции.

5.5. ВиК инфраструктура

Фирма „Водоснабдяване и канализация” ООД, Стара Загора осигурява водоснабдяването в община Николаево. Водоснабдяването на селищата от общината се осигурява от 6 водоизточника. Град Николаево и с. Нова махала се снабдяват от три тръбни кладенеца, разположени източно от Николаево. Чрез две помпени станции в непосредствена близост до кладенците водата се подава в съществуващ черпателен водоем $V= 500$ куб.м, а от там чрез етернитов тласкателен водопровод $\Phi 200$ мм водата се подава до напорен водоем $V=500$ куб.м.

Те осигуряват водоподаване с дебит 68,5 л/сек., което е напълно достатъчно за задоволяване нуждите на населението и бизнеса. Захранването е помпажно и смесено. Качествата на питейната вода нямат отклонения от националните стандарти.

Двете населени места са напълно водоснабдени. Водопроводната мрежа в гр. Николаево е с обща дължина 14800 м. От нея 70% са етернитови тръби, а 30% стоманени. Село Едрово се водоснабдява по гравитачен път до водоем, намиращ се югозападно от селото и тръбен кладенец, разположен на 5 км от селото в терасата на река Тунджа. Водопроводът в селото е етернитов. Село Елхово се захранва с гравитачно подаване на водата до събирателен водоем.

Водопроводната мрежа на четирите населени места обхваща около 90% от улиците, но е силно амортизирана, което причинява чести аварии и големи загуби на вода.

През 2011 г. Община Николаево спечели проект за обект „Подмяна на амортизирана водопроводна мрежа – с. Елхово, общ. Николаево” по Мярка 321 „Основни услуги на населението и икономиката в селските райони” по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г. Строително-монтажните работи бяха извършени през 2012 г. Село Елхово се сдоби изцяло с нов водопровод.

Градът и трите големи села от общината не са канализирани. Съществува само 2 км канализация в гр. Николаево и ведомствена пречиствателна станция за отпадните води на фирма ЕЛПО, която не функционира повече от 10 години. Това влошава качеството на жизнената среда и създава предпоставки за възникване на екологични проблеми. Наложително е изграждането на канализация първо в Николаево и с. Нова махала и пречиствателна станция за двете населени места, а в последствие – канализация и в другите две селища.

Общинската администрация има проектна готовност за изграждане на канализационна мрежа и градска пречиствателна станция в Николаево по оперативна програма околна среда. Общинското ръководство търси източници за финансиране на поэтапното изграждане на съоръженията.

На територията на община Николаево няма производствени обекти, изпускащи отпадъчни води.

Отпадъчните води от битови, административни и жилищни сгради се заустват в септични ями.

По-големите животновъдни ферми не разполагат с локални пречиствателни съоръжения за пречистване на отпадъчните води.

Водните ресурси включват теченията на реките Тунджа, Радова и Лазова и са предпоставка за развитие на селското стопанство. На територията на Община Николаево няма микроязовири, в непосредствена близост се намира язовир Жребчево, малко използван от местната общност ресурс. Общата площ на водните течения и водни площи е 4807 дка, 3078 дка от които са рибарници.

Общината е богата на високи подпочвени води, а повърхностният оток се формира в по-голяма степен от валежите и в по-малка от снеготопенето. Данните за средногодишните количества за общината са близки до средните за страната.

5.6. Сградния фонд

Сградния фонд е сравнително остарял, част от дограмата на сградите е дървена, компрометирана, покривите са без топлоизолация, което налага извода, че за повишаване на ефективността на енергопотреблението сградният фонд се нуждае освен от мерки за ремонт и поддържане, така и от мерки за топлоизолация.

Всички населени места в общината са електрифицирани.

5.7.Образователна система

Като част от социалния сервиз образованието включва: предучилищно образование, основно и средно /общообразователно и професионално/.

В община Николаево функционират:

- ПГ „Атанас Дамянов ” - гр. Николаево;
- ОУ „св. св. Кирил и Методий” – гр. Николаево;
- НУ "св.св. Кирил и Методий" - с. Нова Махала;
- НУ "Братя Жекови" - с. Елхово;
- НУ "Васил Левски" - с. Едрево;
- ЦДГ”Кокиче” – с. Едрево;
- ЦДГ” Еделвайс” – с. Елхово;
- ЦДГ”Зорница” – с.Нова Махала;
- Обединено детско заведение "Снежанка" - гр. Николаево;

5.8. Екология

Околната среда в община Николаево се отличава с естествено разнообразие и силно изразена съхраненост на природните дадености. Това е от изключително значение за отношението към природата, гарантиращо непрекъснат стремеж към осъществяване на дейности, подпомагащи опазването на природната среда чрез разумни и постоянни грижи за въздуха, водите, почвите, защитените територии и биологичното разнообразие.

Осъществяването на целенасочени мероприятия и постоянен контрол върху изпълнението на приетите мерки за постигане на визията и приоритетите, фиксирани в общинския план за развитие рефлектират целенасочено и в областта на опазване на околната среда чрез конкретни, дългосрочно действащи мерки, актуализирани в унисон с протичащите промени, осъществявани в резултат на приемането на страната ни в ЕС.

Реформите в областта на икономиката, реструктурирането на отраслите, адаптирането на бизнеса към общовалидните условия на Европейския съюз пряко се свързват с опазването на околната среда във всички нейни аспекти.

Община Николаево е в района на действие на Регионалната инспекция по околната среда и водите - гр. Стара Загора, която осигурява на регионално равнище държавната политика за опазването и осигуряването на благоприятна и здравословна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи. Осъществяването на държавната политика за постигане на устойчиво развитие във всички региони и присъединяването на страната ни към ЕС поставят нови измерения за опазване чистотата и оценка и управление на качеството на атмосферния въздух. С опазването на околната среда се постигат параметри, подходящи за естественото развитие на хора, животни и растения.

Като заплаха за увеличаване на замърсяването могат да бъдат посочени:

- увеличаване на автомобилният трафик,
- нарастване количеството на остарелия автомобилен парк,
- увеличеното потребление на отоплителни материали през зимния период,
  - неправомерното изгаряне на растителни отпадъци /изсъхнали градински отпадъци и листа/ през студеното полугодие/ .

Контролът върху замърсяването от МПС се осъществява от органите на Пътна полиция по показатели - димност, въглероден оксид, азотни оксиди, въглеводороди.

През последните години не е извършван цялостен ремонт на уличната мрежа, настилка на повечето местни пътища е силно деформирана с множество дупки и пътищата са в лошо техническо състояние.

При липса на вятър, отделяния дим се задържа ниско над жилищните сгради, които са с преобладаваща ниска индивидуална застрояка, и предизвиква задушлива миризма.

Следва обаче да се отбележи, че през зимния период, поради използването основно на твърдо гориво за отопление от домакинствата се наблюдава замърсяване със серен диоксид. Поради малобройността на населението тези замърсявания на въздуха не могат да бъдат определени като много тежък проблем.

5.9. Управление на отпадъците

Проблемите с управлението на отпадъците в община Николаево са идентични с тези, които съществуват в повечето малки общини в страната. В основата на тези проблеми стоят както недостатъчните финансови средства, така и информация за количествата генерирани отпадъци на територията на общината и техният състав, поради липсата на изградени измервателни съоръжения на общинското депо за твърди битови отпадъци.

Понастоящем общината все още използва силно амортизирано и остаряло като технология депо в Община Гурково, на което липсва система за регистриране на постъпващите количества отпадъци и техния асортимент. Общинското депо е разположено в землището на гр. Гурково и отстои на около 5 км от град Николаево.

Генерираните на територията на Общината отпадъци са с преобладаващ битов и селскостопански характер.

Организирано сметосъбиране и сметоизвозване се извършва във всички населени места – град Николаево, с. Нова Махала, с. Елхово, с. Едрево. Дейността се извършва от фирма „Сорико” ООД гр. Нова Загора с 1 брой специализиран сметосъбиращ автомобил - Ротопреса.

Събирането на битовите отпадъци се извършва смесено, в контейнери тип „Бобър” с вместимост 1,1 м³ - 38 броя и кофи тип „Мева” с вместимост 80 л – 1060 бр, пластмасови кошове с вместимост 120 л. – 170 бр. и 240 л.- 260 бр.

Честотата на сметоизвозване е съответно 2 пъти месечно за гр. Николаево и през 20 дни за селата Нова Махала, Едрево и Елхово. Събраните битови отпадъци не се преработват преди депонирането им.

Общинското депо на град Гурково обслужва Община Гурково, Община Николаево и Община Мъглиж, като експлоатацията му е неефективна - разриването на отпадъците и запръстяването им не става редовно. Това, както и липсата на ограда става причина за разпиляване на леките отпадъци в съседните площи. Освен това понякога липсва и входящ контрол при постъпване на отпадъците на депото, често се депонират извън площта определена за сметище. Предстои изчерпване капацитета на депото.

Количеството на генерираните битови отпадъци е променлива величина – функция от броя на населението, годишния сезон, мястото, начина на живот, стандарта на населението и други. Липсата на електронната везна на депото в гр. Гурково затруднява точното определяне на количествата отпадъци, постъпващи за депониране. Единственият показател за отчитането за събраните, извозени и депонирани отпадъци са курсовете на сметосъбирация автомобил.

Предвид това и в съответствие с Националната програма за управление на отпадъците, се предвижда общините Николаево и Гурково да бъдат обслужвани от Регионалното депо за твърди битови отпадъци с. Ракитница, общ. Стара Загора, което е в процес на изграждане и не е въведено в експлоатация. Предвиденият терен за изграждане на регионален център за управление на отпадъците е с площ 325.080 дка, в която са включени – застроена площ 265.070 дка и зелени площи 60.01 дка. .Срок на експлоатация при максимални темпове на отпадъци – 23 години.

Претоварна станция би могло да се изгради в община Гурково с цел оптимизиране на транспортните разходи на общините до регионалното депо.

7. Използване на ВЕИ в община Николаево

През 2012 год. фирма „Делектра” ЕООД гр. София постави върху територията на фирма „ЕЛПО” АД в гр. Николаево на площ от 65 дка. - 11200 бр. слънчеви панели с мощност 2.7 MgW.

8. Възможности за насърчаване, връзки с други програми

5.1. Приоритетите на община Николаево за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници е в зависимост от стратегическите цели и политиката за развитие на общината – постигане на конкурентоспособна, динамична и рентабилна местна икономика, подобряване стандарта на живот на населението, намаляване на емисиите на парникови газове, като елементи от политиката по устойчиво енергийно развитие.

5.2. Изпълнението на мерките в Краткосрочната програма по ВЕИ, може да се съчетае с препоръките в заключителните доклади от проведените енергийни обследвания на сградите общинска собственост. При обновяването на тези сгради освен мерки по подобряване на термичната изолация на сградата, след доказване на икономическата ефективност, могат да се включат и мерки за въвеждане на термични слънчеви колектори и заместване на съществуващо отопление с такова, базирано на ВЕИ.

8. Определяне на потенциала и възможностите за използване по видове ресурси

*** Биогаз**

Направено е инвестиционно предложение от фирма „Кънев Фарм” ЕООД, гр. Стара Загора, което предложение предвижда изграждане на инсталация за биогаз за производство на електрическа и топлинна енергия. Предвидената инсталация за биогаз ще бъде с капацитет 450м³/ден висококалоричен биогаз, който ще се получава чрез мезофилна метанова ферментация на субстрата /екстреманти от предвидената за строителство кравеферма; отпадъчните води от млекопреработката и суроватката и битово-фекалните води от предвиденото за построяване млекопреработвателното предприятие. Полученият биогаз от една страна ще захранва парен котел с газова горелка, който задоволява нуждите за поддържане на процеса на метанообразуване, а също ще захранва с топлоенергия кравефермата и мандрата. Друга част от биогаза ще изгаря в двигател-генераторната група за получаване на ел. енергия, която ще задоволява напълно потребностите, за поддържане на отоплението на процеса в инсталацията, а също така и частично потребностите от ел. енергия за комплекса /кравеферма и мандра/.

За производство на биогаз могат да се използват животински и растителни земеделски отпадъци, но енергийното оползотворяване на последните е по-ефективно чрез директното им изгаряне. Съществен недостатък при производството на биогаз е необходимостта от сравнително висока температура за ферментацията на отпадъците. Това налага спиране работата на ферментаторите, или използване на значителна част от произведения газ за подгриването им през студения период на годината, когато има най-голяма нужда от произвеждания газ.

Основните бариери пред производството на биогаз са:

- значителните инвестиции за изграждането на съвременни инсталации;
- намиране пазар на произвежданите вторични продукти (торове);
- неефективна работа през зимата.

Опазване на околната среда

Връзката между увеличаване на произведената енергия от ВЕИ и опазването на околната среда е пряка, тъй като ВЕИ в значително по-малка степен спрямо конвенционалните горива влияят негативно върху компонентите на околната среда. Общината е заинтересована от въвеждане на мерки за използване на ВЕИ, с което ще се редуцират разходите за енергия и ще се подобрява екологичната среда.

Сектор „Улично осветление”

Община Николаево кандидатства по Програмата за развитие на селските райони, мярка 322, с проект с наименование „Изграждане на улично осветление с използването на слънчева енергия в Община Николаево”. Целта на проекта е изграждането на качествена и съответстваща на всички стандарти система за улично осветление от съвременен тип във всички населени места в общината. Системата ще се захранва от постоянен възобновяем енергоизточник и въвеждането ѝ ще сведе до минимум разходите за улично осветление в общинския бюджет.

Реализирането на Проекта няма да генерира допълнителни ежемесечни разходи на Общината за осветление, освен обичайните за поддръжка на съоръженията. Комбинираното използване на конвенционални и соларни улични лампи за осветление на улиците и обществените пространства ще намали разходите за ток още в първите месеци от въвеждането на съоръженията в експлоатация, като този ефект ще се кумулира във времето и ще освободи финансов ресурс за други необходими дейности и мероприятия по развитие и обновяване на населените места в Община Николаево.

Проектът е в процес на изпълнение.

Потенциал за приложение на ВЕИ технологии в личния сектор:

Най-голям потенциал за внедряване на ВЕИ технологии в личния сектор има при използване на термосоларни колектори за топла вода.

Има сериозен потенциал за замяна на съществуващите амортизирани, ниско ефективни горивни инсталации (печки) със съвременни горивни системи, с което може да се реализира до 100% повишаване на енергийната ефективност.

Възможно е на южните скатове от покривите на жилищата да се поставят фотоволтаични инсталации с малки мощности до 10 KWp.

9. Провеждане на общинска информационна кампания за:

- Насърчаване на използването на ВЕИ в жилищни сгради, особено термосоларни колектори;

- Повишаване на използването на ВЕИ от местния бизнес;

Срокове за изпълнение на програмата

Изпълнението на Общинската програма за насърчаване използването на ВЕИ ще се осъществи за период от 3 (три) години от 2013 до 2015 година.

14. Заключение

Общинската Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива е разработена съгласно чл. 8, чл. 9 и чл. 10, ал.1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), обн.ДВ. бр.35 от 3 май 2011г., изм. и доп., бр.29 от 10 април 2012 г.

Изготвянето и изпълнението на Общинската програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива за периода 2013 – 2015 г. е важен инструмент за регионално прилагане на държавната енергийна и екологична политика. Общинската програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива има отворен характер и в три-годишният срок на действие ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, инвестиционни намерения и финансови възможности.

Резултатите от изпълнението на Програмата са:

- ❖ Намаляване на потреблението на енергия от конвенционални горива и енергия на територията на общината;
- ❖ Повишаване сигурността на енергийните доставки;
- ❖ Повишаване на трудовата заетост на територията на общината;
- ❖ Намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух;
- ❖ Повишаване на благосъстоянието и намаляването на риска за здравето на Населението.

Програмата е приета с Решение №136 по Протокол №21 от заседание на Общинския съвет, състояло се на 29.03.2013 г.